

[Indenrigsministeren]

talt om, og dette udvalgsarbejde skal være færdigt senest i marts 1985. Dernæst kan udvalgets arbejde drøftes med de kommunale organisationer og de tandplejeorganisationer, der kan have interesse heri, og derefter vil disse drøftelser og udvalgsarbejdet danne basis for et lovforslag om en samlet tand-sundhedspolitik. Det vil altså komme i den kommende folketingssamling. Men regeringen må afvise det forslag, der ligger til behandling her i dag.

Lizzie Lichtenberg (KF):

Det lovforslag, som er til behandling, er ærlig tale fra socialdemokratiet, nemlig om en socialisering af en del af vores sundhedsvæsen, som vi jo ikke er i tvivl om at socialdemokratiet ønsker. Ved børnetandplejens lovfæstelse i 1972 afstod man fra at lade denne omfatte børn længere end til det 16. år, bl.a. af hensyn til den økonomiske belastning for samfundet. Børnetandplejen har vist, at den formåede at løse den opgave, den fik pålagt, nemlig gennem behandling og forebyggelse at sikre børnenes tandsundhed. Det lykkedes i en udstrækning, der i dag såvel på grund af den forbedrede tandsundhed som på grund af det faldende børnetal kan fremvise besparelser, der fra samfundets side må hilses velkommen. Samfundets investeringer gennem 1970erne har båret frugt. De har givet et udbytte, og målet er nået, og samfundet burde nu kunne hjemtage overskuddet fremtidig gennem mindre bevillinger til opretholdelsen af de opnåede resultater.

Tandplejen som helhed er vel det område, der har været mest veldefineret og derfor afgrænset i sit virke. Derfor har det også været muligt at måle dels kvaliteten af tandplejen, såvel den offentlige som den private, dels ressourceforbruget inden for området. Man må se på den argumentation, der blev brugt, at der netop skulle være mulighed for, at alle børn i den skolepligtige alder fik del i den forebyggende og behandlende tandpleje, hvor i landet de end måtte bo. De resultater, vi står over for i den offentlige skoletandpleje, er tilsigtede. Det var meningen, at netop det forebyggende arbejde skulle startes tidligt for at slå igennem, således at de samlede driftsudgifter kunne bremses betydeligt i forbindelse med, at børnetandplejen stort set

blev færdigudbygget, og at indsatsen blev fulgt op af en forbedret børnetandsundhed.

Når man kaster sig over ældretandplejen, er det vel, fordi man ser det traditionelt. Ældretandpleje har jo indtil 1970erne mere eller mindre været opfattet som ensbetydende med protesebehandling, en behandling, man har accepteret som den mest hensigtsmæssige. Men på samme måde, som det har været et politisk mål i ældrepolitikken at sige: »længst muligt i eget hjem«, så kunne jeg tænke mig, at man vedrørende tænderne kunne have en lignende målsætning: »længst muligt i egen mund«. Det betyder imidlertid, at skal man have de ældre ind i skoletandklinikkerne, så skal der nyinvesteringer til. Jeg kan ikke se en 75-årig mand sidde i en børnetandstol, og samtidig skal børnetandlægerne også lære, hvad det vil sige at bevare ældres tænder, for det er jo det, det drejer sig om.

Den offentlige sygesikring er et vigtigt serviceorgan for alle borgere, og i stedet for, som det er foreslået her, at nedbryde dette gennem en bredt udbygget kommunal tandpleje må dens rolle som den centrale formidler af alle offentlige tilskud til tandpleje i privat praksis for alle borgere over det 16. år styrkes. Yderligere må menneskelige hensyn, hvor enkelte svage grupper i samfundet ikke bør fratages retten til selv at vælge behandling for at opnå offentligt betalt behandling, være væsentlige i forbindelse med en fri praksis og et frit samfundssyn.

Lovændringen vil give kommunerne større frihed til at tilrettelægge det samlede tilbud om tandpleje for kommunens beboere på en hensigtsmæssig måde, siger man. Det vil sige, at det er kommunerne, der får større frihed, medens borgernes frihed begrænses.

Ud fra vores almindelige syn på frit lægevalg, frit tandlægevalg og respekt for de forskellige samfundsgrupper kan vi ikke tilslutte os lovforslaget, men afventer resultatet af det udvalgsarbejde, som ministeren omtalte.

Bente Nielsen (V):

Lad mig sige det med det samme: i venstre kan vi ikke støtte dette lovforslag fra socialdemokratiet. Grundlæggende er det udtryk for den tankegang, at har vi først fået opbygget en eller anden offentlig ordning, en eller anden offentlig institution, kan den ikke af-